

Judikatūras krājums

Lieta C-377/17

Eiropas Komisija

pret

Vācijas Federatīvo Republiku

Tiesas (ceturtā palāta) 2019. gada 4. jūlija spriedums

Valsts pienākumu neizpilde – Pakalpojumi iekšējā tirgū – Direktīva 2006/123/EK – 15. pants – LESD 49. pants – Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Arhitektu un inženieru honorāri par plānošanas pakalpojumiem – Minimālie un maksimālie tarifi

1. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Pakalpojumi iekšējā tirgū – Direktīva 2006/123 – Novērtējamās prasības – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir ieviesta minimālo un maksimālo tarifu sistēma arhitektu un inženieru sniegtiem plānošanas pakalpojumiem – Pamatojums – Dalībvalsts pierādīšanas pienākums – Apjoms*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123 15. pants)

(skat. 64., 65. un 85. punktu)

2. *Brīvība veikt uzņēmējdarbību – Pakalpojumu sniegšanas brīvība – Pakalpojumi iekšējā tirgū – Direktīva 2006/123 – Novērtējamās prasības – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru ir ieviesta minimālo un maksimālo tarifu sistēma arhitektu un inženieru sniegtiem plānošanas pakalpojumiem – Nepieļaujamība – Pamatojums – Pakalpojumu kvalitātes un patērētāju aizsardzības nodrošināšana – Samērīguma principa pārkāpums*
(Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta g) apakšpunkts un 3. punkts)

(skat. 66.–71., 76.–82., 88., 89. un 92.–95. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

Rezumējums

2019. gada 4. jūlijā pasludinātajā spriedumā Komisija/Vācija (C-377/17) Tiesa atzina, ka, saglabājot fiksētus tarifus arhitektu un inženieru sniegtiem plānošanas pakalpojumiem, Vācijas Federatīvā Republika nav izpildījusi Direktīvā 2006/123¹ paredzētos pienākumus.

Tiesai bija jāizvērtē Vācijas tiesiskais regulējums, ar kuru bija ieviesta minimālo un maksimālo tarifu sistēma arhitektu un inženieru sniegtiem plānošanas pakalpojumiem. Kā norādīja Vācijas Federatīvā Republika, minimālo tarifu uzdevums bija it īpaši sasniegt plānošanas pakalpojumu

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV 2006, L 376, 36. lpp.).

kvalitātes un patērētāju aizsardzības mērķi, bet maksimālo tarifu uzdevums – nodrošināt patērētāju aizsardzību, garantējot honorāru pārskatāmību un radot šķēršļus pārmērīgu tarifu piemērošanai.

Kā norādīja Tiesa, uz aplūkotajiem tarifiem attiecas Direktīvas 2006/123 norma, kurā dalībvalstīm ir noteikts pienākums pārbaudīt, vai to tiesību sistēmā ir paredzētas prasības, saskaņā ar kurām nosacījums darbības veikšanai ir minimālo un/vai maksimālo tarifu ievērošana no pakalpojuma sniedzēja puses². Lai šādas prasības būtu saskanīgas ar šīs direktīvas mērķiem, tām ir jābūt nediskriminējošām, nepieciešamām un samērīgām ar primāra vispārējo interešu apsvēruma īstenošanu³.

Tā kā mērķi, uz kuriem atsaucās Vācijas Federatīvā Republika, Tiesas judikatūrā ir atzīti par primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, Tiesa veica Vācijas tarifu sistēmas piemērotības un samērīguma analīzi.

Pirmkārt, runājot par minimālajiem tarifiem, Tiesa vispirms 2006. gada 5. decembra sprieduma *Cipolla* u.c. (C-94/04 un C-202/04) gaismā konstatēja, ka, ņemot vērā Vācijas tirgus raksturiezīmes, plānošanas pakalpojumu minimālo tarifu pastāvēšana principā ir piemērota tam, lai veicinātu augsta šo pakalpojumu kvalitātes līmeņa garantēšanu. Ņemot vērā, pirmām kārtām, ļoti prāvo saimnieciskās darbības veicēju skaitu, kas darbojas plānošanas pakalpojumu tirgū, un, otrām kārtām, šim tirgum raksturīgo lielo informācijas asimetriju starp plānošanas pakalpojumu sniedzējiem un patērētājiem, var pastāvēt risks, ka šie pakalpojumu sniedzēji varētu realizēt konkurenci, kura var izpausties pakalpojumu sniegšanā par pazeminātām cenām, un pat ka nelabvēlīgas atlaides ceļā tiek izslēgti saimnieciskās darbības veicēji, kas piedāvā kvalitatīvus pakalpojumus. Šādā kontekstā ar minimālo tarifu noteikšanu var tikt veicināta šī riska ierobežošana, radot šķēršļus pakalpojumu sniegšanai par cenām, kas nav pietiekami augstas, lai ilgtermiņā nodrošinātu šo pakalpojumu kvalitāti.

Tācu turpinājumā Tiesa atzina, ka minimālie tarifi nav piemēroti, lai garantētu izvirzīto mērķu īstenošanu. Kā norādīja Tiesa, apstākļi, ka plānošanas pakalpojumu sniegšana nav atļauta tikai tādu noteiktu profesiju pārstāvjiem, uz ko attiecas profesiju tiesiskajā regulējumā noteikta vai amatniecības kameru īstenota obligātā uzraudzība, izpaužas nesaskaņotība Vācijas tiesiskajā regulējumā, ņemot vērā augsta plānošanas pakalpojumu kvalitātes līmeņa saglabāšanas mērķi. Minimālie tarifi nevar būt piemēroti tam, lai sasniegtu šādu mērķi, ja attiecībā uz pašu šo pakalpojumu veikšanu, uz kuru attiecas šie tarifi, nepastāv minimālas garantijas, kas ļautu nodrošināt minēto pakalpojumu kvalitāti.

Otrkārt, runājot par maksimālajiem tarifiem, Tiesa norādīja, ka, lai gan šādi tarifi var veicināt patērētāju aizsardzību, Vācijas Federatīvajai Republikai nav izdevies uzrādīt iemeslus, kāpēc ar to, ka klientiem tiktu sniegtas norādes cenu jomā attiecībā uz dažādajām pakalpojumu kategorijām, kā mazāk ierobežojošu pasākumu, nepietiktu pienācīgai minētā mērķa sasniegšanai. No tā izriet, ka prasību par maksimālo tarifu noteikšanu nevar uzskatīt par samērīgu ar šo mērķi.

² Direktīvas 2006/123 15. panta 2. punkta g) apakšpunkts.

³ Direktīvas 2006/123 15. panta 3. punkts.